

Federalisme. Fins a 23 estats tenen aquest model

Read it in English on page 54

La UE s'amplia. Croàcia serà el 28è membre de la Unió

sortim

- Focs artificials a Tarragona
- Havaneres a Calella

CATALONIA TODAY

Four pages in English

PETITS i GRANS

PRESÈNCIA

Núm. 2157. Any XLVIII. ■ Diumenge, 30 de juny del 2013 ■ www.presencia.cat

Turistes en una platja de la Costa Brava. MANEL LLADÓ

Platges amb cost

Per si no n'hi havia prou amb la crisi, els ajuntaments costaners han de fer ara malabarismes pressupostaris per assumir tots els serveis i deixar les platges a punt

LES XIFRES

580

quilòmetres té la
costa catalana

340

quilòmetres apro-
ximadament cor-
responen a plat-
ges

90

platges catalanes
han obtingut el
2013 la bandera
blava

Tenir platges té un

TERESA MÁRQUEZ / BARCELONA

● Anar a la platja és un fet tan habitual que cap, o gairebé cap, dels banyistes que estenen la tovallola es planteja quina inversió, tant en diners com en efectius i material, fa falta per mantenir el litoral en bones condicions. Si els banyistes no s'ho plantegen, els ajuntaments sí que són plenament conscients de la despesa que representa, sobretot en els últims anys, en què la intervenció d'altres administracions a les platges ha quedat reduïda a la mínima expressió i la crisi ha deixat prou buits els fons municipals. Assegurar una costa que actua com a principal motor

econòmic de la població requereix sovint autèntics malabarismes pressupostaris. Ara, cadascun dels ajuntaments consultats assumeix que tenir la platja a punt és una qüestió que no admet discussió.

Malgrat que es tracta d'una situació que viuen tots els municipis amb platja, sense excepció, aquells que tenen en el turisme el seu motor econòmic principal estan lligats de mans i peus a l'hora de garantir un espai on no falti res per al gaudi dels usuaris. I això inclou, entre altres serveis, mesures de seguretat, vigilància, neteja, espais d'oci, infraestructures, activitats lúdiques, abalisament i sovint reconeixements de la qualitat de la platja a través de guardons o distintius, com és el cas

de la Q de qualitat que atorga el mateix Estat. Un Estat que reclama amb puntualitat cada any el pagament del cànon d'ocupació del litoral. Malgrat que els consistoris no tenen competències sobre l'espai costaner, tots han hagut d'acabar assumint la gestió del dia a dia. En qualsevol cas, però, es tracta d'un fet acceptat que no va més enllà de la crítica, perquè cap de les dues entitats municipalistes –l'Associació Catalana de Municipis (ACM) i la Federació de Municipis de Catalunya (FMC)– tenen constància d'una queixa formal per part d'alguna població per reclamar que les administracions superiors competents assumeixin les seves responsabilitats. "El malestar hi és, però, perquè es tracta d'un

Imatge de la platja de Barcelona plena de gom a gom. A l'esquerra, r les platges que han obtingut bandera blava. J. SOTERAS

preu

Els ajuntaments costaners fan mans i mànigues per garantir que el litoral estigui a punt per a l'estiu després que hagin estat obligats a assumir pràcticament tots els serveis que s'hi donen

Mesures d'estalvi

exemple clar de com als ajuntaments se'ns carrega el cost d'una zona de la qual no tenim la competència", apunta el president de l'ACM, Miquel Buch, que hi afegeix: "Per posar un escenari a la platja, l'Estat et fa pagar religiosament, però quan tens la sorra bruta no te la vénen pas a netejar."

Fins fa tres anys, des de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) s'assumia directament la neteja de les aigües marines. Un cop tancada l'aixeta en aquest sentit, van haver de ser els governs locals els que sumessin a la factura el lloguer o la compra de barques que fessin la feina. Tot i això, des de l'ACA es recorda que la Generalitat continua garantint el control i l'anàlisi de la qualitat de les aigües de bany i la inspec-

Amb l'objectiu de garantir els mateixos serveis però aplicant l'economia d'escala, alguns ajuntaments fa anys que posen en pràctica convenis que els permeten estalviar en les inversions que fan al litoral. En el cas de Torredembarra, l'any 2012 va posar en marxa amb Altafulla un servei conjunt de neteja de les aigües litorals que pagaven tots dos municipis de manera proporcional. Torredembarra, a més, continua la tasca començada el 2012 d'implantació d'un sistema per abalisar les seves platges ecològic i innovador amb un total de divuit boies ancorades al fons marí.

ció a les platges i el control de possibles incidències vinculades a la contaminació. "L'estiu del 2012, un 98% de les platges van obtenir una qualificació d'excel·lent; aquests registres són similars als dels últims deu anys", destaquen.

VIGILAR I PREVENIR

Un dels aspectes clau durant la temporada d'estiu a les platges, i un dels que costen més diners, és el de vigilància i salvament, que s'atorga via concurs públic. Des de la Creu Roja, que aquest any gestionarà 24 municipis amb un total de 90 platges i una estructura de 320 persones, es destaca que, malgrat l'escenari de crisi, els consistoris són conscients de la necessitat de ga-

“ Es tracta d'un exemple clar de com als ajuntaments se'ns carrega el cost d'una zona de la qual no tenim la competència

Platges catalanes que el 2013 han obtingut la bandera blava

GIRONA

PLATJA	MUNICIPI	PLATJA	MUNICIPI
1 Platja Gran	Portbou	15 Cala Rovira	
2 Grifeu	Llançà	16 Platja d'Aro	Castell-Platja d'Aro
3 Del Port		17 Sa Conca	
4 Port de la Selva	Port de la Selva	18 Sant Feliu	Sant Feliu de Guíxols
5 Empuriabrava	Castelló d'Empúries	19 Sant Pol	
6 Cala Montgó	L'Escalera-Torroella de Montgrí	20 La Mar Menuda	Tossa de Mar
7 Tamarit		21 Gran de Tossa	
8 Canadell	Palafrugell	22 Lloret	
9 Llafranc		23 Fenals	Lloret de Mar
10 La Fosca	Palamós	24 Sa Boadella	
11 Es Monestir		25 Santa Cristina	
12 Torre Valentina	Sant Antoni de Calonge	26 Blanes	Blanes
13 Sant Antoni		27 S'Abanell	
14 Cala Cristus-ses Torretes		28 Sant Francesc	

TARRAGONA

PLATJA	MUNICIPI
53 Cunit	Cunit
54 Segur de Calafell	
55 L'Estany-Mas Mel	Calafell
56 Calafell	
57 Coma-ruga	El Vendrell
58 Francàs	
59 Roda de Berà	Roda de Berà
60 Costa Daurada	
61 La Paella	
62 Barri Marítim	Torredembarra
63 Els Muntanyans	
64 Altafulla	Altafulla
65 La Móra	
66 Arrabassada	Tarragona
67 Savinosa	
68 Tamarit	
69 La Pineda	Vila-seca

PLATJA	MUNICIPI
70 Llevant	
71 Capellans	Salou
72 Vilafortuny i Esquirol	
73 Cavet	Cambrils
74 Prat d'en Forés	
75 Cristall	Mont-roig del Camp
76 Pixerota	
77 La Punta del Riu	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant
78 L'Arenal	
79 Torn	
80 Sant Jordi d'Alfama	
81 Cala Forn	
82 Pixavaques	L'Ametlla de Mar
83 L'Alguer	
84 Calafatò	
85 Cap Roig	L'Ampolla
86 Avellaners	
87 Riumar	Deltebre
88 Parc de Garbí	
89 Les Delícies	Sant Carles de la Ràpita
90 Les Cases d'Alcanar-EI Marjal	Alcanar

BARCELONA

PLATJA	MUNICIPI
29 Malgrat (Centre)	Malgrat de Mar
30 Astillero	
31 Pineda (Pescadors-La Riera)	Pineda de Mar
32 Garbí	
33 Gran de Calella	Calella
34 Sant Pol	Sant Pol de Mar
35 Canet	Canet de Mar
36 Tres Micos	Caldes d'Estrac
37 Pescadors	
38 Cristall	Badalona
39 Coco	
40 Llevant	
41 Nova Mar Bella	
42 Mar Bella	
43 Bogatell	
44 Nova Icaria	Barcelona
45 Barceloneta	
46 Somorrostro	
47 Sant Sebastià i Sant Miquel	
48 Del Prat (Can Camins)	El Prat de Llobregat
49 Gavà Mar	Gavà
50 Castelldefels	Castelldefels
51 Ribes-roges	Vilanova i la Geltrú
52 Llarga	Cubelles

“

L'estiu de l'any passat, un 98% de les platges catalanes van obtenir una qualificació d'excel·lent

▶ rantir unes platges segures. “En l'àmbit català la conscienciació sobre la seguretat a les platges és constant i nosaltres com a servei incidim cada cop més en la prevenció”, assenyala Ramon Badia, responsable de platges de la Creu Roja, que alerta de la necessitat que els usuaris de la platja prenguin consciència que cal evitar actituds de risc, com ara saltar des de les roques o els espigons. Amb motiu de pràctiques com aquestes, alguns consistoris han hagut d'adaptar les seves ordenances de civisme, amb les corresponents sancions econòmiques per als reincidents.

Però, quins són els números reals de la gestió de les platges? Des de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) –que s'encarrega de la costa de Montgat, Badalona, Sant Adrià, Barcelona, el Prat, Gavà, Vila-

L'Estat recapta

El Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient cobra anualment als ajuntaments costaners el cànon d'ocupació del domini marítim terrestre per les activitats i instal·lacions que ocupen la platja. La base per imposar el preu del cànon es fonamenta en el valor cadastral dels immobles que hi ha a primera línia de platja, un fet pel qual alguns ajuntaments ja han mostrat el seu desacord perquè, entre d'altres, a la zona s'hi troben tant blocs de pisos com hotels, que tributen diferent. Calella ha anat més enllà de la crítica i ha presentat un recurs. El municipi havia de pagar el 2012 per aquest concepte 75.871,25 euros.

decans i Castelldefels– informen que l'any passat el pressupost va superar els 3 milions d'euros i que s'esperen uns números semblants per a aquest any. Es tracta, però, de 32 quilòmetres de platja, amb un munt de serveis –770 papereres, 305 dutxes, 93 contenidors soterrats, entre molts d'altres– i amb una previsió de visitants que pot arribar als 9 milions de persones. La neteja i el manteniment del mobiliari comporten més de la meitat del pressupost.

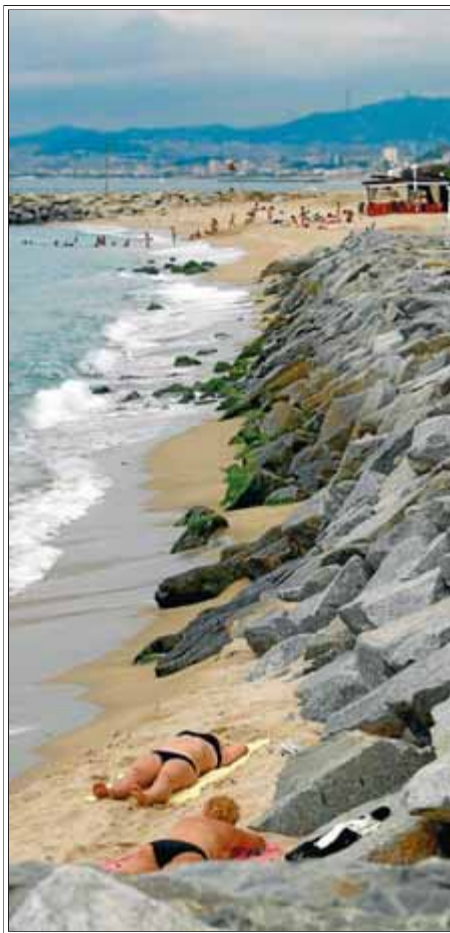
Però pel que fa al litoral de la capital catalana, Barcelona, les xifres també maren. “El 2012 es van gastar 2.940.000 euros i es van ingressar 1.788.000 euros. L'estiu passat van visitar les platges de la ciutat prop de 3.754.000 usuaris”, apunten fonts de l'Ajuntament. En altres indrets, com

Sorra en regressió

Salvaguardar la via del tren, prioritari

● El juny de l'any passat i al voltant d'una taula del Club Nàutic a la platja de Cabrera de Mar, representants polítics i tècnics de la universitat van tractar amb profunditat el problema endèmic de la falta de sorra a les platges del Maresme. Després d'un hivern que havia tornat a afectar molts trams del litoral de la zona sud de la comarca, els experts es van donar de coll dotze mesos per determinar quines eren les actuacions prioritàries, com calia executar-les i quan es podria fer. Aquest "vestit a mida" per a les platges del territori partia d'un consens poc habitual: Generalitat i ajuntaments pactaven que tothom acceptaria les actuacions a fer i l'ordre de prioritats, tot entenent que es tractava de trobar solucions específiques a un problema global.

En aquest sentit, el director general de Transports i Mobilitat, Ricard Font, va destacar que "l'acord polític, social i territorial ha d'establir on ha d'anar la sorra i on aquesta sorra es podrà mantenir amb estabilitat". Pocs mesos després de la primera trobada i recopilada tota la informació sobre l'estat de les platges afectades, des de la direcció general de Ports i Transports de la Generalitat es va tornar a convocar els alcaldes, i dels 26 trams de costa considerats com a candidats per ser millorats, es va fer una primera tria de deu. Van ser escollits, com havia estat acceptat, per consens i sota criteris tan diversos com ara resoldre la perillositat dels efectes d'un temporal a la via del tren de la costa i garantir que la sorra s'hi podrà mantenir estable independentment de l'estat de la mar. Amb aquesta llista so-

Platja sense sorra a Premià. ORIOL DURAN

ta el braç, els tècnics es van encarregar d'estudiar a fons cada tram i resoldre quines solucions mediambientalment sostenibles s'adeqüen millor a les característiques de cada platja. Inicialment, la Generalitat es va donar com a termini fins a principis d'any per començar a pactar un calendari amb els muni-

cipis per impulsar les regeneracions. Un calendari, però, que haurà d'esperar a ser executat, ja que a dia d'avui no hi ha hagut notícies sobre cap actuació concreta. Tot i això, cal tenir en compte que el govern català busca la col·laboració de l'Estat a l'hora de dur a terme qualsevol millora en el litoral maresmenc en entendre que Madrid ha de donar resposta a la demanda d'una zona que gestiona directament. Fins l'any 2010, el Ministeri de Medi Ambient va voler resoldre la falta de sorra a les platges del Baix Maresme xuclant-la del fons marí amb vaixells draga. S'hi van abocar 8 milions de metres cúbics amb una inversió total de 23 milions d'euros, però amb uns resultats poc efectius, com s'ha pogut veure amb el temps.

Des del territori, l'alcalde de Premià de Mar i portaveu dels ajuntaments afectats pel la degeneració de les seves platges, Miquel Buch (CiU), indica que, tot i el retard sobre les previsions inicials, totes les parts coincideixen que les accions s'han de concentrar en aquells trams "que han de garantir la seguretat del transport públic". "L'element que defineix la prioritats és la via del tren, perquè no ens podem permetre que un temporal afecti de ple la circulació d'una línia tan utilitzada com la nostra", assenyala l'alcalde.

Mentrestant, i segons constata Buch, el Baix Maresme afronta un estiu benèvol pel que fa al manteniment de les platges i dona més marge de temps a unes actuacions que, tot i estar reconegudes com a urgents, reclamen una inversió important que a hores d'ara no està resolta.

per exemple Mataró, només el socorrisme i la neteja pugen a 173.797,75 euros anuals i a Calonge-Sant Antoni el total de la despesa a les platges és de 454.295 euros. En aquest cas, la neteja s'endú 258.000 euros i el servei de socorrisme i salvament, 168.795 euros.

DÈFICIT ASSUMIT

La diferència entre la despesa que representa mantenir el litoral i els ingressos que es capten a través dels canons i serveis de les guinguetes, les ombrel·les i les gandules pràcticament sempre resulta negativa per als ajuntaments. Malgrat tot, els municipis són conscients que les inversions no es poden aturar. Des de Salou, cada temporada es procura dotar de millores l'espai de la costa. Aquest any ha estat el torn de les

Sense pla estratègic

Un estudi elaborat per Esade i presentat fa poc constata que, si per qualsevol motiu les platges quedessin inútils, es produiria un daltabaix en un 53% dels municipis, ja que es perdria un 60% dels turistes que vénen a l'Estat. El document, però, destaca que un 67% dels municipis de l'Estat no tenen cap pla estratègic per gestionar les platges i un 61% afirmen, a més, que no tenen plans per crear nous productes turístics al voltant de les platges. El director de l'estudi d'Esade Governança de les platges espanyoles, Josep Francesc Valls, afirma que ja és hora de canviar de model i millorar la gestió econòmica i mediambiental de les platges.

dutxes, amb una inversió de 76.000 euros. "Estem fent una aposta molt decidida per millorar la qualitat que oferim al principal actiu turístic del municipi", assegura la regidora de Platges, Julia Gómez.

A Calella, al Maresme, els ingressos obtinguts per l'ús de les platges només representen un 68% de la despesa global que s'hi fa, malgrat que a l'Ajuntament es defensa amb dents i ungles cada euro invertit. "Sabem que la platja és el nostre principal actiu turístic i que l'hem de potenciar, però també defensem la necessitat de dotar de finançament diferenciat d'una vegada per totes els municipis turístics que han de suportar un increment de la despesa en serveis per una població que es triplica a l'estiu", assenyala Xavier Pedemonte, primer tinent d'alcalde.

Defensem la necessitat de dotar de finançament diferenciat els municipis turístics d'una vegada per totes

Estem fent una aposta decidida per millorar la qualitat del principal actiu turístic del municipi